

Literature

- ads1 (2016). *Urzędowa gazeta do każdego domu. Za darmo*, Paczków24.pl, 7.02: <http://paczkow24.pl/urzedowa-gazeta-do-kazdego-domu-za-darmo/>
- Alesina, A., Devleeschauwer, A., Easterly, W., Kurlat, S., & Wacziarg, R. (2003). Fractionalization. *Journal of Economic growth*, 8(2), pp. 155–194.
- Anderson, B. (1997). *Wspólnoty wyobrażone: rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu*, Kraków: Znak.
- Antoszewski, A. (2014). *Lokalne systemy polityczne a dobre rządzenie*. In: *Dobre rządzenie w gminach małych: empiryczny wymiar nowego paradygmatu rozwoju*, Vol. 1, eds. Kobielska K., Lisowska A., Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Edward Mitek, pp. 34–51.
- Baland, J. M., Bardhan, P., Das, S., Mookherjee, D., & Sarkar, R. (2007). Inequality, collective action and the environment: Evidence from firewood collection in Nepal. *Inequality, cooperation and environmental sustainability*, 246–274.
- Barczyk, S. (2010). *Przedsiębiorczy samorząd lokalny i jego instytucje*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.
- Bartek, R. (2015). Rola mniejszości niemieckiej w regionie opolskim. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 3(2), pp. 205–211. <https://doi.org/10.25167/ppbs491>.
- Bartnicki, S. (2015). Wpływ liczby kadencji nieprzerwanego piastowania lokalnej władzy wykonawczej wyłanianej w wyborach bezpośrednich na wybrane gminy, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Acta Politica*, 33, pp. 58–75.
- Barwiński, M. (2006). Liczebność i rozmieszczenie mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce w 2002 roku a wcześniejsze szacunki, In: M. Bieńkowska-Ptasznik, K. Krzysztofek, A. Sadowski (eds.), *Obywatelstwo i tożsamość w społeczeństwach zróżnicowanych*. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.
- Barwiński, M. (2014). Struktura narodowościowa Polski w świetle wyników spisu powszechnego z 2011 roku. *Przegląd Geograficzny*, 86(2), pp. 217–241.
- Barwiński, M. (2016). *Mniejszości narodowe i etniczne w polskiej przestrzeni publicznej*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Barwiński, M. (2017). Borderland of Nations, Religions and Cultures – The Case of Podlasie. *European Spatial Research and Policy*, 24(2), pp. 111–125.

- Berlińska, D. (1998). Stosunki etniczne na Śląsku Opolskim. *Śląsk Opolski*, 29, pp. 14–23.
- Berlińska, D. (1999). *Mniejszość niemiecka na Śląsku Opolskim w poszukiwaniu tożsamości*. Opole: Stowarzyszenie Instytut Śląski i PIN-Instytut Śląski w Opolu.
- Berlińska, D. (2004). Tożsamość i identyfikacje narodowe Ślązaków po 1989 r. *Śląsk Opolski*, 1(50), pp. 9–24.
- Berlińska, D., & Nijakowski, N. (2001). *Lobbing na rzecz polskich regionów w Brukseli*. Opole: Stowarzyszenie Instytut Śląski.
- ‘Bez radnego’ (2015). Paczków bez radnego. *Nowiny Nyskie*, 6, p. 12.
- Białasiewicz, L. (2002). Upper Silesia: Rebirth of a Regional Identity in Poland. *Regional & Federal Studies*, 12(2), pp. 111–132.
- Białek, E. (1983). Paczków. Rozwój demograficzny i gospodarczy miasta w PRL (master thesis). Sosnowiec: Zakład Geografii Ekonomicznej Uniwersytetu Śląskiego.
- Bober, J. (2008). Metoda rozwoju instytucjonalnego jako narzędzie doskonalenia administracji publicznej na przykładzie strategii rozwoju samorządów terytorialnych. *Zarządzanie Publiczne*, 3(1), pp. 125–141.
- Borys, T. (2014). Koncepcja dobrego rządzenia – istota, cechy swoiste i pomiar. In: *Dobre rządzenie w gminach małych: empiryczny wymiar nowego paradygmatu rozwoju*, Vol. 1, eds. K. Kobielska, A. Lisowska. Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Edward Mitek, pp. 52–70.
- Botero, J., Ponce, A., & Shleifer, A. (2013). Education, Complaints, and Accountability. *Journal of Law and Economics*, 56(4), pp. 959–996.
- Bovens, M. (2006). Analysing and Assesing Public Accountability, A Conceptual Framework. *European Governance Papers (EUROGOV)*, C-06-01.
- Chakravarty, S. R., & Maharaj, B. (2011). Measuring ethnic polarization. *Social Choice and Welfare*, 37(3), pp. 431–452.
- Charron, N., Lapuente, V., & Dijkstra, L. (2012). Regional Governance Matters: A Study on Regional Variation in Quality of Government within the EU. *Regional Studies*, 48(1), pp. 68–90.
- Charron, N., Lewis, D., & Victor, L. The QoG EQI Data – Country Level (2010 & 2013 & 2017), Quality of Government Institute, University of Gotheburg, <https://qog.pol.gu.se/data/datadownloads/qog-eqi-data> (Accessed 17 April 2018).
- Cimała, B., Senft, S. (1994). Ludność rodzima na Śląsku Opolskim w polityce władz wojewódzkich w latach 1950–1956. *Studia Śląskie*, LIII, pp. 89–120.

- Collier, P.(2000). Ethnicity, politics and economic performance. *Economics & Politics*, 12(3), pp. 225–245.
- Collier, P. (2001). Implications of ethnic diversity. *Economic Policy*, 16(32), pp. 127–166.
- Collier, P. (2007). *The Bottom Billion: Why the Poorest Countries are Failing and What Can Be Done About It*. Oxford: Oxford University Press.
- ‘Constitution’ (1997). Constitution of the Republic of Poland, founded on 2 April 1997.
- Cybula, A., Majcherkiewicz, T.(2005). Wielokulturowość regionu środkowoeuropejskiego a narody i państwa narodowe. Przykład Górnego Śląska. *Sprawy Narodowościowe*, vol. 26, pp. 135–156.
- Cymbrowski, B. (2006). Regionalne środowiska społeczne jako czynnik rozwoju. Dziedzictwo przeszłości, stan obecny a przyszłość województwa opolskiego. In: M. Szczepański, A. Śliz (eds.). (2006). *Kapitały: ludzie i instytucje. Studia i szkice socjologiczne*, Tychy-Opole: Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach.
- Czapiński, J. (2015). Stan społeczeństwa obywatelskiego. Diagnoza Społeczna 2015, Warunki i Jakość Życia Polaków – Raport. *Contemporary Economics*, 2015 9/4, pp. 332–372. DOI:10.5709/ce.1897-9254.191.
- Czapiński, J., Panek, T. (eds.). (2015). *Diagnoza społeczna 2015. Warunki i jakość życia Polaków*. Warszawa: Rada Monitoringu Społecznego.
- Czepil, B. (2014). Korupcja a rozwój. Analiza funkcjonalnych aspektów korupcji. *Prakseologia*, (155), pp. 295–324.
- Czepil, B. (2015). *Kulturowe i instytucjonalne bariery korupcji w państwach nordyckich*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
- Czepil, B. (2016). The ‘Fight Against Corruption’ as a Never-Ending and Self-Legitimizing Process. *Studia Socjologiczne*, 223(4), pp. 201–228.
- Dąbrowski, K. (1996)., *Paczków – szkice z dziejów miasta*, Opole: Instytut Śląski
- Dahl, R. A. (1995)., *Demokracja i jej krytycy*, Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak.
- Danielewicz, M., & Mazurek, P. (2012). *Technospołecznicy. Rozkwit mediów lokalnych*, Centrum Cyfrowe: Polska, <https://nck.pl/badania/raporty/technospolecznicy-rozkwit-mediow-lokalnych> (Accessed 19 May 2019).
- De Tocqueville, A. (2005). *O demokracji w Ameryce*. Warszawa: Fundacja Aletheia.
- ‘Delegacja’ (2015). Delegacja z Uzes z wizytą w Paczkowie. Retrieved 13 January 2020 from <http://paczkow24.pl/delegacja-z-uzes-z-wizyta-w-paczkowie/> .
- Dimitrow, R. (2016). Jak Stradunia zapracowała na tytuł najpiękniejszej opolskiej wsi, *Nowa Trybuna Opolska*, 05.09.16: <https://nto.pl/>

- jak-stradunia-zpracowala-na-tytul-najpiekniejszej-opolskiej-wsi-galeria/ar/12386068.
- Dimitrow, R. (2019). Policzyli Ukraińców po tym, co mają w smartfonach. Accessed 3 April 2019 at: <https://nto.pl/policzyli-ukraincow-po-tym-co-maja-w-smartfonach/ar/13953229> (Accessed 3 April 2019).
- Dinesen, P. T., Sønderskov, K. M. (2018). *Ethnic diversity and social trust: A critical review of the literature and suggestions for a research agenda. The Oxford handbook on social and political trust*. Oxford: Oxford University Press.
- Dobras, M. (2016). Health literacy jako element polskiego systemu opieki profilaktycznej nad pracownikami, *“Medycyna Pracy,”* vol. 67, pp. 681–689, Ddoi: .org/10.13075/mp.5893.00410.
- Dolińska, K. (2016). O wielokulturowości pożądaney i niepożądaney w polskim kontekście – wymiar narodowy i lokalny. In: A. Adamczyk, A. Sakson, C. Trościak (eds.), *Polityczne i społeczne aspekty wielokulturowości. Migracje i mniejszości*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe WNPiD UAM, pp. 425–442.
- Drozd-Piasecka, M. (1988). Warunki gospodarczo-społeczne a stosunek mieszkańców wsi południowo-wschodniego Mazowsza do ziemi. *Etnografia Polska*, 32(1), pp. 263–288.
- ‘Dużo’ (2017). Paczków. Dużo wiem o swoim mieście. *Nowiny Nyskie*, 18, p. 16.
- ‘Dwa’ (2015). Dwa miesiące Rolki, *Nowiny Nyskie*, 7, p. 13.
- ‘Dyrektor’ (2014). Dyrektor wbrew prawu, *Tygodnik Krapkowicki*”, 23.04, nr 16.
- Działek, J. (2011). Kapitał społeczny–ujęcia teoretyczne i praktyka badawcza. *Studia Regionalne i Lokalne*, 3(45), pp. 100–118.
- Easterly, W., Levine, R. (1997). Africa's growth tragedy: policies and ethnic divisions. *The quarterly journal of economics*, 112(4), pp. 1203–1250.
- Esteban, J. M., & Ray, D. (1994). On the Measurement of Polarization. *Econometrica*, 62, pp. :819–851.
- ‘Expose’ (2014). Expose nowego burmistrza. <http://paczkow24.pl/expose-nowego-burmistrza/> (Accessed 19 September 2018).
- Fearon, J. D. (2003). Ethnic and Cultural Ddiversity by Country. *Journal of Economic growth*, 8(2), pp. 195–222.
- Fikus, S. (2015)., Mniejszość niemiecka: złote czy kukulcze jajo? *Tygodnik Krapkowicki*, 36, 08.09.2015.
- Flis, J. (2018). Wybory samorządowe – wzory zaangażowania. Downloaded from: http://www.batory.org.pl/dla_mediow/kto_i_jak_zaglosuje_w_wyborach_samorzadowych_1 (Accessed 30 October 2018).

- Fukuyama, F. (2013). What is governance? *Center for Global Development, Working Paper 314*, pp. 01, www.cgdev.org/files/1426906_file_Fukuyama_What_Is_Governance.pdf (Accessed 29 June 2017).
- Ganowicz, E., & Opiola, W. (2017). Specyfika partyjnej rywalizacji politycznej w wyborach do samorządu terytorialnego w roku 2014 na przykładzie województwa opolskiego. *Przegląd Politologiczny*, 2, pp. 137–155. DOI: 10.14746/pp.2017.22.2.9.
- Gdula M., Dębska K., & Trepka K. (2017). *Dobra zmiana w Miastku. Neoautorytaryzm w polskiej polityce z perspektywy małego miasta*, Instytut Studiów Zaawansowanych, Warszawa: <http://krytykapolityczna.pl/file/sites/4/2017/10/Dobra-zmiana-w-Miastku.pdf> (Accessed 5 February 2018).
- Geisler, R. (2009). Górnośląski regionalizm jako praktyka dyskursywna. *Studia Socjologiczne*, 4, pp. 63–83.
- Geisler, R. (2015). Fenomen śląskiej etniczności jako postkolonialna emancypacja. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 3(2), pp. 105–116.
- Gelner, E. (2009). *Narody i nacjonalizm*. Warszawa: Difin.
- Gendźwiłł, A. (2011). O partyjności i bezpartyjności demokracji lokalnej, *Studia Polityczne*, 26, pp. 7–27.
- Gendźwiłł, A., & Swianiewicz, P. (2017). *Czy potrzebujemy limitu kadencji w samorządzie?*, Warszawa: Fundacja Batorego, <http://www.batory.org.pl/upload/files/Programy%20operacyjne/Masz%20Glos/Czy-potrzebujemy-limitu-kadencji-w-samorzadzie.pdf> (Accessed 21 November 2018).
- Gendźwiłł, A., & Żerkowska-Balas, M. (2018). *Polacy o samorządach. Opinia publiczna u progu samorządowej kampanii wyborczej*. Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego.
- Gendźwiłł, A., & Żółtak, T. (2012). Bezpartyjność w powolnym odwróceniu. Analiza rozpowszechnienia bezpartyjności w wyborach lokalnych w Polsce w latach 2002–2010. *Studia Regionalne i Lokalne*, 1(47), pp. 102–121.
- Gendźwiłł, A., & Żółtak, T. (2014). Why do non-partisans challenge parties in local politics? The (extreme) case of Poland. *Europe-Asia Studies*, 66(7), pp. 1122–1145.
- Gentzkow, M., Shapiro, J. M., & Sinkinson, M. (2011). The Effect of Newspaper Entry and Exit on Electoral Politics. *American Economic Review*, 101, pp. 2980–3018, DOI: 10.1257/aer.101.7.2980.
- Gesthuizen, M., Van der Meer, T., & Scheepers, P. (2009). Ethnic diversity and social capital in Europe: tests of Putnam's thesis in European countries. *Scandinavian Political Studies*, 32(2), pp. 121–142.
- Głowacka, E. (2011). Badania wartości ekonomicznej usług biblioteczno informacyjnych i ich wpływu na otoczenie, *Biblioteka*, 15(54), pp. 217–230.

- Głuszcak, Z. (2001)., *Maturzyści z Paczkowa. Rocznik 1951. Opowieść o uczniach jednej klasy*, Urząd Miejski w Paczkowie.
- 'Gmina' (2017). Gmina w programie – podsumowanie, *Tygodnik Krapkowicki*, nr 45, 07.11.
- Golka, M. (2010). *Imiona Wielokulturowości*. Warszawa: Wydawnictwo Literackie Muza.
- Górski E. (2003). *Rozważania o społeczeństwie obywatelskim i inne studia z historii idei*, Warszawa: Instytut Filozofii i Socjologii PAN.
- Grodecka, B. (1980). Starzenie się i starość demograficzna ludności województwa opolskiego w latach 1950–1977. *Studia Śląskie*, 37, pp. 171–190.
- Grzywa, M. (2008). *Ewaluacja – krótki przegląd definicji*. In: *Ewaluacja w samorządzie lokalnym – perspektywy i możliwości*. Kraków: FRDL/MISTiA.
- Habuda, A., & Habuda, L. (2014). Zasadniczy podział terytorialny państwa. Między racjonalnym wyborem i grą zinstytucjonalizowanych interesów. *Wrocławskie Studia Politologiczne*, 16, pp. 24–41.
- Halamska, M. (2013). *Wiejska Polska na początku XXI wieku. Rozważania o gospodarce i społeczeństwie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
- Hanszke, E. (2018). Ponad 16 tys. cudzoziemców pracuje obecnie legalnie w województwie opolskim. Większość to Ukraińcy. <https://nto.pl/ponad-16-tysiecy-cudzoziemcow-pracuje-obecnie-legalnie-w-województwie-opolskim-wiekszosc-to-ukraincy/ar/13452861> (Accessed 4 March 2019).
- Hausner, J., Mazur, S. (2016). Zakończenie. In: J. Hausner, B. Jessop, S. Mazur (eds.), *Governance. Wybór tekstów klasycznych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- Herbst, J. (2005). *Oblicza społeczeństwa obywatelskiego*, Warszawa: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.
- Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2011). *Kultury i organizacje. Zaprogramowanie umysłu*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Honka, N. (2014). Is a New Administrative Division Reform Necessary? A Voice in the Discussion on Self-Government Reform. *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne*, 3, pp. 169–183.
- Hooghe, M., Reeskens, T., Stolle, D., & Trappers, A. (2009). Ethnic diversity and generalized trust in Europe: A cross-national multilevel study. *Comparative Political Studies*, 42(2), 198–223.
- Ipsos MORI (2010). Voting by Newspaper Readership 1992–2010, Retrieved 12 September 2017 from: <https://www.ipsos.com/ipsos-mori/en-uk/voting-newspaper-readership-1992-2010>.

- Jacher, W. (1991). Miejsce i rola ludności rodzimej w społecznościach lokalnych (na przykładzie Śląska Opolskiego). *Studia Śląskie, L*, pp. 25–38.
- Jacher, W. (1994). Z doświadczeń badawczych nad integracją społeczną na Śląsku Opolskim. In: M. Lis (ed.), *Śląsk Opolski. Nadzieje i zagrożenia demokratycznych przemian*, Opole: Instytut Nauk Społecznych Uniwersytetu Opolskiego, pp. 14–22.
- Janowski, A. (2017). Opolska Platforma Obywatelska wybrała nowe władze. *Nowa Trybuna Opolska*, 11.12.2017.
- Jeffery, C. (Ed.). (2015). *The regional dimension of the European Union*. London: Routledge.
- Jessop, B. (2016). *Narodziny współzarządzania i ryzyka jego zawodności: przypadek rozwoju gospodarczego*, In: J. Hausner, B. Jessop, S. Mazur (eds.), *Governance. Wybór tekstów klasycznych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- 'Jest' (2015). Jest nowy sołtys, *Tygodnik Krapkowicki*, 6, 10.02.
- Jończy, R., & Łukaniszyn-Domaszewska, K. (2014). *Wpływ ludności pochodzenia niemieckiego oraz organizacji mniejszości niemieckiej na regionalny rozwój społeczno – gospodarczy*. Gliwice-Opole: Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej.
- Jończy, R., & Rokita-Poskart, D. (2013a). Fiscal Effects of Migration as a Factor Increasing Disparities in Local and Regional Development – An Example of the Opole Voivodeship in Poland. *Economic and Environmental Studies, 13*(1 (25)), pp. 9–21.
- Jończy, R., & Rokita-Poskart, D. (2013b). Zmiany w zatrudnieniu mieszkańców województwa opolskiego po akcesji Polski do Unii Europejskiej w świetle badań empirycznych. *Studia Ekonomiczne, 134*, pp. 94–102.
- Jończy, R., & Rokita-Poskart, D. (2014). Zmiany w zakresie zatrudnienia w Polsce i za granicą ludności autochtonicznej województwa opolskiego w okresie 2004–2010. *Studia Ekonomiczne, 196*, pp. 145–157.
- Kachniarz, M., & Babczuk, A. (2014). Ocena podziału terytorialnego państwa z uwzględnieniem efektywności funkcjonowania urzędów organów jednostek samorządu terytorialnego – wnioski i rekomendacje (expertise). Retrieved 13 January 2019 from: https://www.nist.gov.pl/files/zalacznik/1452372230_ocenpodzia%C5%82u.pdf
- Kaczmarek, T. (2016). *Gminny podział administracyjny w świetle 25 lat funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce „Przegląd Politologiczny”, nr 1*.
- Kamusella, T. (1999). Ethnic Cleansing in Silesia 1950–1989 and the Ennationalizing Policies of Poland and Germany. *Patterns of Prejudice, 33*(2), pp. 51–73.

- Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2007). Governance Matters VI: Governance Indicators for 1996-2006. *World Bank Policy Research Working Paper No. 4280*.
- Kaufmann, D., Kraay, A., & Mastruzzi, M. (2010). The Worldwide Governance Indicators: Methodology and Analytical Issues. *World Bank Policy Research Working Paper, 5430*.
- Kemp, B., Jimenez, M. (2013). *State of Local Democracy Assessment Framework*. Stockholm: International Institute for Democracy and Electoral Assistance.
- Khan, H. (2016). *The Idea of Good Governance and the Politics of the Global South. An Analysis of Its Effects*. New York – London: Routledge.
- Kisielewicz, D. (2015). Historyczne uwarunkowania odrębności regionu Śląska Opolskiego. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 3(1), pp. 7–18. <https://doi.org/10.25167/ppbs493>.
- Kliszewski, S. (2018). Mocne wejście niezależnych, *Nowiny Krapkowickie*, 20.03: <http://nowinykrapkowickie.pl/w/mocne-wejscie-niezaleznych>
- Kłoscowska, A. (1996). *Kultury narodowe u korzeni*. Warszawa: PWN.
- Kobielska, K., & Lisowska, A. (eds.). (2013). *Standardy dobrego rządzenia w gminach małych. Teoria i praktyka*. Bydgoszcz-Wrocław: Oficyna Wydawnicza Edward Mitek.
- Kobielska, K., & Lisowska, A. (eds.). (2014). *Dobre rządzenie w gminach małych: empiryczny wymiar nowego paradygmatu rozwoju*. Vol. 1, Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Edward Mitek.
- Kokot, J. (1973). *Problemy narodowościowe na Śląsku od X do XX wieku*. Opole: Instytut Śląski.
- Koopmans, R., Schaeffer, M. (2016). Statistical and perceived diversity and their impacts on neighborhood social cohesion in Germany, France and the Netherlands. *Social Indicators Research*, 125(3), 853–883.
- Korbel, J. (1990). Niektóre aspekty emigracji z Polski do RFN w pierwszej połowie lat osiemdziesiątych. *Studia Śląskie*, 49, pp. 121–134.
- Kosmala, G. (2005). Rola pomników narodowych dla tożsamości mieszkańców Śląska Opolskiego. In: J. Haubold-Stolle, B. Linek (eds.), *Górny Śląsk wyobrażony: wokół mitów, symboli i bohaterów dyskursów narodowych*. Opole-Marburg: Wydawnictwo Instytut Śląski, Verlag Herder-Institut, pp. 267–288.
- Kotlińska J. (2009). Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego w Polsce. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, 3, pp. 143–161.
- Kowalski, Z. (1972). Niektóre czynniki kształtujące postawy polityczne autochtonów i repatriantów na Śląsku Opolskim w okresie od stycznia 1947 do sierpnia 1948. *Studia Śląskie, XXII*, pp. 277–310.

- Kula, G. (2013). Mierniki jakości rządzenia na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym. In: J. Wilkin (ed.), *Jakość rządzenia w Polsce. Jak ją badać, monitorować i poprawiać*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, pp. 280–297.
- Kumlin, S., Rothstein, B. (2010). Questioning the new liberal dilemma: Immigrants, social networks, and institutional fairness. *Comparative Politics*, 43(1), 63–80.
- Kurczewski, J. (2007). Self-Identification Structure in Opole Silesia and the Kashubia: A Comparative Analysis. *Polish Sociological Review*, 1, pp. 87–104.
- Kurzawa, A. (2015). Proceduralna strona kontroli społecznej sprawowanej przez instytucje skarg i wniosków. *Rocznik samorządowy*, 4, pp. 226–244.
- Kwaśniewski, K. (1968). *Adaptacja i integracja kulturowa ludności Śląska po II wojnie światowej*. Wrocław: Instytut Śląski w Opolu.
- Kwiatkiewicz, A. (2015). O Śląsku wymyślonym i wyobrażonym, czyli o śląskoznawstwie w ponowoczesnej narracji. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 3(1), pp. 19–36. <https://doi.org/10.25167/ppbs498>.
- Kwiatkiewicz, A. (2018). Wpływ badań śląskoznawczych na kształtowanie się środowiska politologicznego Uniwersytetu Opolskiego. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 6(3), pp. 187–210.
- La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., & Vishny, R. (1999). The quality of government. *The Journal of Law, Economics, and Organization*, 15(1), pp. 222–279.
- Lieberman, E. S. (2005). Nested analysis as a mixed-method strategy for comparative research. *American Political Science Review*, 99(3), 435–452.
- Lis, M. (1993). *Ludność rodzima na Śląsku Opolskim po II wojnie światowej, 1945-1993*. Opole: PIN-Institut Śląski.
- Lis, M. (1998). Historyczne uwarunkowania odrębności regionalnej Śląska Opolskiego. *Śląsk Opolski*, 29, pp. 5–9.
- Lis, M. (2013). *Śląsk Opolski w warunkach transformacji ustrojowej państwa od 1989 roku*. Opole: PIN-Institut Śląski.
- Lisowska, A. (2014). Otwartość jako zasada dobrego rządzenia. In: *Dobre rządzenie w gminach małych: empiryczny wymiar nowego paradygmatu rozwoju*. Vol. 1, eds. K. Kobielska, A. Lisowska, Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Edward Mitek.
- Łodziński, S. (2016). Etniczne „flagowania” rzeczywistości. Problemy wprowadzania dodatkowych nazw miejscowości w językach mniejszości narodowych w Polsce. *Pogranicze. Studia Społeczne*, XXVII, pp. 223–250. DOI: 10.15290/pss.2016.27.01.15.

- Łojko, M. (2014). Pomoc społeczna wczoraj i dziś. Nowe wyzwania - stare problemy, *Studia Ekonomiczne*, 179, pp. 206–214.
- Łopaciuk-Gonczaryk, B. (2013). *Kapitał społeczny a dobre rządzenie*. In: *Jakość rządzenia w Polsce. Jak ją badać, monitorować i poprawiać*, ed. J. Wilkin. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- Łopaciuk-Gonczaryk, B., & Hardt, Ł. (2013). *Pomiar i bazy wskaźników dobrego rządzenia - omówienie i prezentacja wybranych wskaźników*. In: *Jakość rządzenia w Polsce. Jak ją badać, monitorować i poprawiać*, ed. J. Wilkin. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- Madajczyk, P. (1996). *Przyłączenie Śląska Opolskiego do Polski 1945–1948*. Warszawa: ISP PAN.
- Madajczyk, P. (2001). *Niemcy polscy 1944–1989*. Warszawa: Oficyna Naukowa.
- Madajczyk, P. (2005). Obcość jako wyznacznik powstawania i funkcjonowania granic etniczno-narodowych na Górnym Śląsku. In: J. Haubold-Stolle, B. Linek (eds.), *Górny Śląsk wyobrażony: wokół mitów, symboli i bohaterów dyskursów narodowych*. Opole-Marburg: Wydawnictwo Instytut Śląski, Verlag Herder-Institut, pp. 109–122.
- Madajczyk, P., & Berlińska, D. (2008). *Polska jako państwo narodowe. Historia i pamięć*. Warszawa-Opole: ISP PAN i PIN – Instytut Śląski.
- Malarski, S. (1998). Struktura administracyjno-instytucjonalna województwa opolskiego jako rozwiniętego, pełnego regionu europejskiego. *Śląsk Opolski*, 29, pp. 93–106.
- Małecka-Łyszczek, M. (2015). Wpływ koncepcji kontroli zarządczej na poprawę sprawności funkcjonowania struktur samorządu terytorialnego. W: *Sprawne państwo. Systemowe zmiany w funkcjonowaniu polskiego samorządu terytorialnego*, ed. M. Ćwiklicki. Kraków: Uniwersytet Ekonomiczny i Małopolska Szkoła Administracji Publicznej.
- Malkusz, Ł. (2014a). Z Krystyną Hruzik, sołtysem Kromolowa, rozmawia Łukasz Malkusz, *Tygodnik Krapkowicki*, 3, 21.01.
- Malkusz Ł. (2014b). Z Romanem Hytrykiem, sołtysem Straduni, rozmawia Łukasz Malkusz, *Tygodnik Krapkowicki*, 6, 11.02.2014.
- Markowski, R., Kotnarowski, M., Wenzel, M., & Żerkowska-Balas, M. (2014). *Demokratyczny Audyty Polski*, Centrum Studiów nad Demokracją, Warszawa, http://dap.swps.pl/?page_id=54 (Accessed 18 May 2019).
- Marx, A. (2017). Z wójtem gminy Walce Bernardem Kubatą rozmawia Andrea Marx, *Tygodnik Krapkowicki*, 3, 17.01.
- Maszkowska, A., & Wenclik, A. (2014). *Przepis na udane konsultacje społeczne*, Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych “SocLab”, Białystok

- 2014, https://partycypacjaobywatelska.pl/wp-content/uploads/2015/06/Publikacja-Przepis-na-udane-konsultacje_web.pdf (Accessed 18 May 2019).
- Mazurkiewicz, E. (2017b)., *Legends i opowieści paczkowskiego pogranicza czyli bigos dawnych wierzeń, prawdy i fantazji*, Paczków.
- Mazurkiewicz, M. (2015). Wielokulturowy Śląsk Opolski – perspektywa politologiczna. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 3(1), pp. 83–101.
- Mazurkiewicz, M. (2017a). Partycypacja mniejszości niemieckiej w polskim życiu publicznym po 1989 r. – przypadek Śląska Opolskiego. *Rocznik Ziemi Zachodnich*, 1, pp. 143–164.
- Miczka, P. (2006). *Historia i współczesność gminy Walce*, Urząd Gminy Walce.
- Mihajlović, J. (2014). The discursive construction of regional development policy of the North Bačka region, Serbia. *Regional Studies, Regional Science*, 1(1), pp. 269–275.
- Milner, H. (2002). *Civic literacy: How informed citizens make democracy work*. London and Hannover.
- ‘Młodzież’ (2017). Młodzież rządzi. *Nowiny Nyskie*, r 16, p. 16.
- Montalvo, J. G., & Reynal-Querol, M. (2002). Why ethnic fractionalization? Polarization, ethnic conflict and growth. *Economics Working Papers* 660.
- Montalvo, J. G., & Reynal-Querol, M. (2005). Ethnic polarization, potential conflict, and civil wars. *American Economic Review*, 95(3), 796–816.
- Morga, M., Bak, D. (2012). *Gmina Domaszowice*, Urząd Gminy Domaszowice.
- ‘Musieliśmy’ (2016). Musieliśmy oszczędzać. *Nowiny Nyskie*, 4.
- Naurin, D., & Lindstedt, C. (2005). Transparency and Corruption. The Conditional Significance of a Free Press. *Quality of Government Institute, Working Paper* 5, University of Gothenburg.
- Newton, K. (2001). Trust, social capital, civil society and democracy. *International Political Science Review*, vol. 22, no. 2.
- Niedośniał, J. (2013). *Rady młodzieżowe w gminach i powiatach województwa małopolskiego*, Fundacja Stańczyka, 25.02. <http://www.stanczyk.org.pl/otwarte-dane/> (Accessed 18 May 2019).
- Nijkowski, L. (ed.). (2004). *Nadciągają Ślązacy. Czy istnieje narodowość śląska?* Warszawa: Scholar.
- OECD (2012). *PISA 2012 results in focus. What 15-year-olds know and what they can do with what they know*, Retrieved 13 September 2017 from: <http://www.oecd.org/pisa/keyfindings/pisa-2012-results-overview.pdf>.
- Offe, C. (2016). *Governance - „puste pojęcie” czy naukowy program badawczy*. In: *Governance. Wybór tekstów klasycznych*, eds. J. Hausner, B. Jessop, S. Mazur. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.

- Ogiolda, K. (2018). XXVII Festiwal Chórów i Zespołów Mniejszości Niemieckiej w Walcach, „Nowa Trybuna Opolska”, 25.11: <https://nto.pl/xxvii-festiwal-chorow-i-zespolow-mniejszosci-niemieckiej-w-walcach/ar/13692296> (Accessed 12 July 2019).
- Opiola, W. (2014a). Historyczna tożsamość pogranicza. Badanie politycznych funkcji pomników w województwie opolskim. *Studia Śląskie*, (75), pp. 191–205.
- Opiola, W. (2014b). About the role of the state border in the theory of border land. In: W. Chlebda (ed.), *Open Europe: Cultural dialogue across borders*, 2, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, pp. 27–35.
- Opiola, W. (2015). Pamięć zbiorowa i tożsamość historyczna lokalnej społeczności pogranicza. In: W. Chlebda, I. Dobrotová, (ed.), *Pograniczność i pogranicza w perspektywie nauk społecznych*. Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
- Opiola, W. (2017). *Diagnoza współpracy pomiędzy administracją publiczną a trzecim sektorem w województwie opolskim*, Opole: Stowarzyszenie Europa Iuvenis; Retrieved 14 September 2017 from: <https://depot.ceon.pl/handle/123456789/12723>.
- Opiola, W. (2019). Wpływ zróżnicowania narodowościowego na poziom kapitału społecznego lokalnej wspólnoty. Badanie porównawcze w wybranych gminach województwa opolskiego. *Studia Regionalne i Lokalne*, 75(1), pp. 52–70.
- Opiola, W., & Trzcielińska-Polus, A. (2013). Fenomen pogranicza. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 1(1), pp. 6–11.
- ‘Owacje’ (2015). Owacje dla sołtysa, *Tygodnik Krapkowicki*, 7, 17.02.
- Paczkowska’ (2013). Paczkowska Karta Turystyczna jest hitem. *Nowa Trybuna Opolska*, 08.11: <https://nto.pl/paczkowska-karta-turystyczna-jest-hitem/ar/4588035> (Accessed 17 September 2018).
- Paasi, A. (2013). Regional Planning and the Mobilization of ‘Regional Identity’: From Bounded Spaces to Relational Complexity’. *Regional Studies*, 47, pp. 1206–1219.
- ‘Paczków’ (2002). *Paczków. Wieczne miasto*. Paczków: Ośrodek Kultury i Rekreacji.
- ‘Paczków-Einbeck’ (2002). Paczków-Einbeck – 10 lat współpracy. *Głos Paczkowa*, 83, p. 4.
- ‘Paczków też’ (2014). Paczków też będzie miał budżet obywatelski, *Nowa Trybuna Opolska*, 13.10: <https://nto.pl/paczkow-tez-bedzie-mial-budzet-obywatelski/ar/4636839> (Accessed 15 July 2018).

- PAP (2012). Opolskie – pierwsza rolnicza biogazownia w regionie, WNP.pl, <https://www.wnp.pl/energetyka/opolskie-pierwsza-rolnicza-biogazownia-w-regionie,180865.html> (Accessed 21 April 2018).
- Pattie, C. J., & Johnston, R. J. (2003). Civic Literacy and Falling Electoral Turnout: The United Kingdom 1992–1997, *Canadian Journal of Political Science*. 36(3), pp. 579–599, DOI: 10.1017/S0008423903778779.
- Pérez-Díaz, V. (1996). *Powrót społeczeństwa obywatelskiego w Hiszpanii*, Kraków.
- Perkowski T. (2011). Mechanizm jednego procentu jako „fałszywa” filantropia, „Trzeci Sektor” no. 24.
- Piechota, G. (2010). Motywacje Polaków przy wyborze organizacji pożytku publicznego (której przekazują 1 % podatku) a budowanie lokalnej społeczności obywatelskiej, „Zarządzanie Publiczne” 13(3), pp. 5–17.
- Pietraszko-Furmanek, I. (2012). *Partycypacja społeczna w środowiskach lokalnych*. Kraków: Oficyna Wydawnicza AFM.
- Podgórnjak-Krzykacz, A. (2013). Dobre rządzenie w teorii i praktyce strategicznego zarządzania publicznego w regionach. *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, 169, pp. 168–179.
- Popiel, S. (2017), *Dzień seniora w stolicy*, Paczków.pl: <http://paczkow.pl/1554/dzien-seniora-w-stolicy.html> (Accessed 15 July 2018).
- Portes, A. (1998). Social capital: Its origins and applications in modern sociology. *Annual review of sociology*, 24(1), 1–24.
- Portes, A., Vickstrom, E. (2011). Diversity, social capital, and cohesion. *Annual review of sociology*, 37, 461–479.
- Porycka, D. (2016). *Waga inwestycji. Ekspert o różnym stopniu otwartości gmin na działania rozwojowe*. <http://samorzad.pap.pl/depesze/polecane.kadry/170652/Waga-inwestycji--Ekspert-o-roznym-stopniu-otwartosci-gmin-na-dzialania-rozwojowe> (Accessed 20 May 2019).
- Posner, D. N. (2004). Measuring ethnic fractionalization in Africa. *American journal of political science*, 48(4), pp. 849–863.
- Przewłocka, J., Adamiak, P., Herbst, J. (2013). *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych Raport z badania 2012*. Warszawa: Stowarzyszenie Klon Jawor.
- Putnam, R. (1995). *Demokracja w działaniu*. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak.
- Putnam, R. (1997). *Demokracja w działaniu*, Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Putnam, R. (2001). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. Simon and Schuster.

- Putnam, R. D. (2007). E pluribus unum: Diversity and community in the twenty-first century the 2006 Johan Skytte Prize Lecture. *Scandinavian Political Studies*, 30(2), pp. 137–174.
- Putnam, R. D. (2008). *Samotna gra w kregle: upadek i odrodzenie wspólnot lokalnych w Stanach Zjednoczonych*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
- Rajman, J. (2003). Trwałość przemysłowo-osadniczych układów przestrzennych w starym rejonie przemysłowym (przykład dorzecza Małej Panwi). *Studies of the Industrial Geography Commission of the Polish Geographical Society*, 4, pp. 37–42.
- Rauziński R., & Szczygielski, K. (2013). *Współczesne problemy demograficzne śląska opolskiego*, Instytut Śląski: Opole.
- Rauziński, R. (1982). Z badań nad migracjami zewnętrznymi ludności Śląska Opolskiego w latach 1950–1980. *Studia Śląskie*, vol. XL, pp. 241–271.
- Rauziński, R. (1986). *Spółczesność Śląska Opolskiego 1945–1985 (ludność, zatrudnienie, migracje)*. Opole: Wyższa Szkoła Inżynierska.
- Rauziński, R. (1998). Odrębność demograficzna Opolszczyzny. *Śląsk Opolski, special issue 29*, pp. 24–29.
- Rauziński, R. (2007). Zastosowanie metody taksonomicznej do oceny rozwoju i zróżnicowania przestrzennego sytuacji społeczno-demograficznej powiatów, miast i gmin województwa opolskiego w 2002 roku. In: Z. M. Nowak, R. Rauziński (eds.), *Śląsk 2020. Czynniki i strategie rozwoju*. Opole: Wydawnictwa WSZiA; Wydawnictwo Instytut Śląski, pp. 185–199.
- ‘Rewolucja’ (2017). *Paczków: Rewolucja w centrum miasta*. *Nowiny Nyskie*, 47, p. 16.
- Reynal-Querol, M. (2002). Ethnicity, political systems, and civil wars. *Journal of Conflict Resolution*, 46(1), pp. 29–54.
- Riding, J., & Jones, M. (eds.). (2017). *Reanimating Regions: Culture, Politics, and Performance*. New York-Abingdon: Taylor & Francis.
- Rohlfing, I. (2008). What you see and what you get: Pitfalls and principles of nested analysis in comparative research. *Comparative Political Studies*, 41(11), 1492–1514.
- ‘Rolnicy’ (2015). Rolnicy na czele, *Tygodnik Krapkowicki*, 14.04, nr 15.
- ROPS (2014). Kontrakt socjalny w praktyce. Raport z badania przeprowadzonego w województwie opolskim. Opole: Obserwatorium Polityki Społecznej, <http://ois.rops-opole.pl/download/KONTRAKT%20SOCJALNY-%20raport.pdf> (Accessed 18 May 2019).
- ROPS (2016a). Stopień zagrożenia ubóstwem w woj. opolskim.

Wielowymiarowa analiza porównawcza opracowana na podstawie metody

- wzorca rozwoju. Opole: Obserwatorium Polityki Społecznej, <http://www.ois.rops-opole.pl/index.php?id=30> (Accessed 18 May 2019).
- ROPS (2016b). Ocena zasobów pomocy społecznej województwa opolskiego w 2015 roku, Opole: Obserwatorium Polityki Społecznej, www.ois.rops-opole.pl/download/OZPS%202015.pdf (Accessed 18.05.2019).
- Rose–Ackerman, S. (2001). *Korupcja i rządy*, Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego.
- Rothstein, B. (2011). *The quality of government. Corruption, social trust and inequality in international perspective*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Rothstein, B., Charron, N. (2014). *Social trust, quality of government and ethnic diversity. An empirical analysis of 206 regions in Europe*. Gothenburg: Quality of Government Institute.
- Rykała, A. (2014). Mniejszości narodowe i etniczne w Polsce z perspektywy geografii politycznej. *Acta Universitatis Lodziensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica* 17, pp. 63–111.
- Rykała, A., & Sobczyński, M. (2016). Naród polski jako żywa struktura. Kształtowanie się poczucia odrębności narodowej Ślązaków pod wpływem uwarunkowań geograficzno-historycznych i geograficzno-politycznych. *Studia z Geografii Politycznej i Historycznej*, 5, pp. 133–176.
- Rymsza, M. (2014). *Polityka aktywizacji i programy reintegracyjne w Polsce*, in: Reintegracja. Aktywna polityka społeczna w praktyce, eds. A. Karwacki, T. Kaźmierczak, M. Rymsza, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa, pp. 137–170.
- Sampson, S. (2010). The anti-corruption industry: from movement to institution. *Global Crime*, 11(2), pp. 261–278.
- Schaeffer, M. (2013). Ethnic diversity, public goods provision and social cohesion: Lessons from an inconclusive literature (No. SP VI 2013-103). WZB Discussion Paper.
- Seawright, J., & Gerring, J. (2008). Case selection techniques in case study research: A menu of qualitative and quantitative options. *Political research quarterly*, 61(2), pp. 294–308.
- Simonides, D. (1998). Dlaczego Śląsk Opolski jest odrębnym regionem. *Śląsk Opolski*, 29, pp. 87–92.
- Skrzypiec, R. (2002). *Badanie lokalnej aktywności obywatelskiej*. In: *Lokalne uczestnictwo obywatelskie*, eds. R. Skrzypiec, P. Frączak. Warszawa: Asocjacje.
- Skrzypiec, R. (2013). *Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w regionach*. Warszawa: Biblioteka Pożytku Publicznego.

- Śmiełowska, M. (1991). Kulturowe uwarunkowania stosunków społecznych w zbiorowościach lokalnych województwa opolskiego. *Studia Śląskie*, 50, pp. 53–70.
- Sokołowski, D. (2014). Niektóre uwarunkowania korekty podziału Polski na województwa. *Przegląd Geograficzny*, 86(4), pp. 567–590.
- Solga, B. (2002). *Migracje polsko-niemieckie i ich konsekwencje społeczno-ekonomiczne na obszarach wiejskich Śląska Opolskiego*. Opole: Stowarzyszenie Instytut Śląski w Opolu i Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej.
- Soldra-Gwiżdż, T. (1997). *Między rzeczywistością lokalną i regionalną. Wybrane instytucje społeczne Śląska Opolskiego*. Opole: Państwowy Instytut Naukowy Instytut Śląski w Opolu.
- Starczewski, B. (2009). *Konsultacje z mieszkańcami gminy*, „Samorząd. Lex” 13.05, <http://www.samorzad.lex.pl/czytaj/-/artykul/konsultacje-z-mieszkancami-gminy> (Accessed 18 May 2019).
- Starzyk, K. (2014). *ZOOM na rady seniorów. Diagnoza funkcjonowania*, Pracownia Badań i Inicjatyw Społecznych Stocznia, <https://stocznia.org.pl/publikacje/zoom-na-rady-seniorow-diagnoza-funkcjonowania/> (Accessed 19 May 2019).
- Staśkiewicz, J. (2015)., *Jak Domaszowice zagłosowały w 104 %*, „Nowa Trybuna Opolska”, 23.01: <http://www.nto.pl/magazyn/reportaz/art/4651786,jak-domaszowice-zaglosowaly-w-104-procentach,id,t.html> (Accessed 21 April 2018).
- Staśkiewicz, J. (2017)., *Jest akt oskarżenia przeciwko wójtowi gminy Domaszowice*, „Nowa Trybuna Opolska”, 13.04: <https://nto.pl/jest-akt-oskarzenia-przeciwko-wojtowi-gminy-domaszowice/ar/11983862> (Accessed 21 April 2018).
- Stecki, K. (2001). *Rowerem przez Opolszczyznę*. <https://nto.pl/rowerem-przez-opolszczyzne/ar/3942533> (Accessed 2 June 2019).
- Steinborn, B. (1982), *Otmuchów*. Paczków, Wrocław: Ossolineum.
- ‘Strategia’ (2012). *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku*. Opole: Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego.
- ‘Strategy’ (2007). *Strategy for Innovation and Good Governance at local level - Extract from the Valencia Declaration 15th Conference of European Ministers responsible for local and regional government (2007)*. Appendix I, Council of Europe, Valencia, 15–16 October.
- Strauchman, K. (2014). *Kampania w cieniu odchodzącego burmistrza*, *Nowa Trybuna Opolska*, 13 October.

- Strauchold, G. (2005). Historiografia III Rzeczypospolitej wobec zagadnień Śląska Opolskiego po II wojnie światowej. Zarys problematyki. *Studia Śląskie*, LXIV, pp. 15–28.
- Sturgis, P., Brunton-Smith, I., Read, S., Allum, N. (2011). Does ethnic diversity erode trust? Putnam's 'hunkering down' thesis reconsidered. *British Journal of Political Science*, 41(1), 57–82.
- Swianiewicz, P. (2010). Czy rozmiar ma znaczenie? Zróżnicowanie opinii mieszkańców o funkcjonowaniu samorządów lokalnych w zależności od wielkości gminy, *Samorząd Terytorialny*, 4, 2010, pp. 5–16.
- Swianiewicz, P. (2014). An empirical typology of local government systems in Eastern Europe. *Local Government Studies*, 40(2), pp. 292–311.
- Swianiewicz, P. (2014a). Ocena podziału terytorialnego państwa z uwzględnieniem efektywności funkcjonowania urzędów organów jednostek samorządu terytorialnego – wnioski i rekomendacje (expertise). Retrieved 01.06.2019 from: https://www.nist.gov.pl/files/zalacznik/1452372160_Ocena%20podzialu%20teryt-ekspertyza%20prof%20Swianiewicz.pdf
- Swianiewicz, P. (2017). *Co dalej z samorządem? Uwagi do programu Platformy Obywatelskiej*. Warszawa: Fundacja im. Stefana Batorego.
- Swianiewicz P., & Klimska, P. (2003). Kto rządzi gminą i jak? Lokalni liderzy polityczni w teorii i praktyce samorządów lokalnych, *Studia Regionalne i Lokalne*, 14(4), pp. 15–40.
- Swianiewicz, P., & Łukomska, J. (2014). *Oszczędny urząd. Ranking wydatków na administrację – 2014 r., Wspólnota*, <http://www.wspolnota.org.pl/aktualnosci/aktualnosc/zwalniali-czyli-beda-przyjmowac-ranking-wydatkow-na-administracje/> (Accessed 20 May 2019).
- Szacki, J. (selection of texts and introduction) (1997). *Ani książkę ani kupiec: obywatel*. Kraków-Warszawa: Znak.
- Szacki, J. (1997). O narodzie i nacjonalizmie. *Znak*, 3, pp. 4–31.
- Szacki, J. (1997). Wstęp. Powrót idei społeczeństwa obywatelskiego. In: Szacki, J., (selection of texts and introductions) *Ani książkę ani kupiec: obywatel*. Kraków-Warszawa: Znak.
- Szczerbaniewicz, B. (2011)., Krapkowice. Mniejszość z Platformą na wojennej ścieżce, *Nowa Trybuna Opolska*, 25.02 <https://nto.pl/krapkowice-mniejszosc-z-platforma-na-wojennej-sciezce/ar/4179821>.
- Szczerbaniewicz, B. (2015)., Jaki jest naprawdę sztyld mniejszości?, *Tygodnik Krapkowicki*, 36, 08.09.
- Szczerbaniewicz, B. (2015a)., UKS ma przeświecić oświadczenia, *Tygodnik Krapkowicki*, nr 48, 01.12.

- Szczerbaniewicz B. (2018), Kto na burmistrza? Kto na wójta?, *Tygodnik Krapkowicki*, 21.08. nr 34.
- Szczerbaniewicz, B. (2018a)., Niemcy stawiają na Śmiecha, *Tygodnik Krapkowicki*, 15.05, nr 20.
- Szczerbaniewicz, B. (2018b). Żadnej pracy się nie boję, Z Markiem Śmiechem, dyrektorem GOK w Walcach rozmawia Beata Szczerbaniewicz, *Tygodnik Krapkowicki*, 17.04., nr 16.
- Szczepański, M.S. (1998). Regionalizm górnośląski: między plemiennością a systemem globalnym. In: A. Sułek, M.S. Szczepański (eds.), *Śląsk-Polska-Europa. Zmieniające się społeczeństwo w perspektywie lokalnej i globalnej*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, pp. 17–39.
- Sześciło, D. (2016). *Polski samorząd na tle europejskim. Mocne i słabe strony, najważniejsze wyzwania*, Fundacja Batorego, Warszawa: https://www.maszglos.pl/wp-content/uploads/2016/03/Polski-samorząd-na-tle-europejskim_Dawid-Szescilo_Fundacja-im.-S.Batorego.pdf (Accessed 23 November 2018).
- Sześciło, D. (2018). *Nowe narzędzia dla obywateli i radnych w samorządzie*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa: <https://www.maszglos.pl/aktualnosc/nowe-narzedzia-dla-obywateli-i-radnych-w-samorządzie/> (Accessed 22 October 2018).
- Szmeja, M. (1997). *Starzy i nowi mieszkańcy Opolszczyzny*. Opole: PIN-Institut Śląski w Opolu.
- Szmeja, M. (2000). *Niemcy? Polacy? Ślązacy!* Kraków: Universitas.
- Szmeja, M. (2017). *Śląsk – bez zmian (?) Ludzie, kultura i społeczność Śląska w perspektywie postkolonialnej*. Kraków: Nomos.
- Szypowska, M. (1965), *Paczków*, Warszawa: SiT.
- tam (2014). Wyborcze klepsydry na Opolszczyźnie. „Tak walczyć nie należy”. Accessed 9 August 2019 at: <https://www.tvn24.pl/wroclaw,44/wyborcze-klepsydry-na-opolszczyźnie-tak-walczy-c-nie-nalezy,484494.html>.
- Transparency International (2009). *The Anti-Corruption Plain Language Guide*. Transparency International.
- Trosiak, C. (2013). Dyskusja i spory wokół wprowadzania podwójnych nazw miejscowości na terenie Śląska Opolskiego. *Przegląd Politologiczny*, 2, pp. 149–162.
- Trutkowski, C. (2016). *Skuteczny urząd samorządowy. Rozwój kompetencji kadr jako element budowy sprawnej administracji lokalnej*. Raport z badań zrealizowanych przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej. Warszawa: http://frdl.mazowsze.pl/pl/793-skuteczny-urząd-samorządowy___raport (Accessed 2 November 2018).

- Trutkowski, C. & Mandes, S. (2005). *Kapitał społeczny w małych miastach*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- Trzcielińska-Polus, A. (1999). Współpraca regionalna i lokalna Śląska Opolskiego z Niemcami na tle partnerstw polsko-niemieckich. *Śląsk Opolski*, 34, pp. 49–63.
- Trzcielińska-Polus, A., & Opióła, W. (2013). Fenomen pograniczy. *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, 1(1), pp. 6–11.
- Vainikka, T.J. (2015). Reflexive Identity Narratives and Regional Legacies. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, vol. 106, issue 5, pp. 503–520.
- Wallman Lundåsen, S., & Wollebæk, D. (2013). Diversity and community trust in Swedish local communities. *Journal of Elections, Public Opinion & Parties*, 23(3), pp. 299–321.
- Wilde, A., Narang, S., Laberge, M., & Moretto, L. (2009). *A Users' Guide to Measuring Local Governance*. UNDP Oslo Governance Centre 2009. http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/local_governance/a-users-guide-to-measuring-local-governance-.html (Accessed 29 June 2017).
- Wilkin, J. (2008). *Badanie dotyczące stworzenia systemu wskaźników dla oceny realizacji zasady good governance w Polsce. Raport końcowy*. Warszawa: ECORYS Polska.
- Wilkin, J. (2013). Kategoria jakości rządzenia w naukach społecznych – zagadnienia metodologiczne. In: *Jakość rządzenia w Polsce. Jak ją badać, monitorować i poprawiać*, ed. J. Wilkin, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- Wiłkomirska, A., *Wiedza obywatelska młodzieży w Polsce i na świecie – komunikat z badań międzynarodowych*, *Forum Oświatowe*, 1/2011 (44), pp. 59–69.
- Wojciechowski, E., & Podgórnjak-Krzykacz, A. (2008). Pomiar jakości rządzenia. *Gospodarka Narodowa*, no. 3, pp. 19–38.
- Wojciechowski, E., Podgórnjak-Krzykacz, A., Dolewka, Z., & Wojciechowski, M. (2014). *Samorząd terytorialny w Polsce – Raport*. Łódź: Instytut Diagnoz i Analiz Społecznych.
- Wojtowicz, D., & Paciorek, K. (2012). Systemy i narzędzia zarządzania jakością w urzędach gmin a efektywne korzystanie z funduszy unijnych, *Studia Regionalne i Lokalne*, 48(2), pp. 5–19.
- Wolniak, D. (2018). Z burmistrzem Paczkowa Arturem Rolką rozmawiamy o budżecie, dotacjach unijnych i najważniejszych inwestycjach w gminie. *Nowiny Nyskie*, 5, p. 16.

- Wright, M., & Bloemraad, I. (2012). Is there a trade-off between multiculturalism and socio-political integration? Policy regimes and immigrant incorporation in comparative perspective. *Perspectives on Politics*, 10(01), pp. 77–95.
- Yoder, J. A. (2003). Decentralisation and regionalisation after communism: administrative and territorial reform in Poland and the Czech Republic. *Europe-Asia Studies*, 55(2), pp. 263–286.
- Żabiński, M. (2012). *Samooceńca systemu zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego. Porównanie metody "Planowania Rozwoju Instytucjonalnego" i "Wspólnej Metody Oceny CAF"*, *Zarządzanie Publiczne*, 20(2), pp. 57–76.
- Zaborowski, Ł. (2009). Podział terytorialny Rzeczypospolitej–spojrzenie krytyczne. *Prace Geograficzne*, 121, pp. 263–275.
- Zawora, J. (2013). *Samodzielność finansowa samorządów gminnych w warunkach spowolnienia gospodarczego*, *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, no. 306, pp. 523–533.
- Ziółkowski, M. (2012). Kapitały społeczny, kulturowy i materialny i ich wzajemne konwersje. *Studia Edukacyjne*, 22, pp. 7–27.
- Ziółkowski, R. (2014). *Jak powiat zlikwidował ognisko artystyczne w Paczkowie*, *Nowiny Nyskie*, 45, 2014, p. 6.
- Żołnierczyk, E., Szumowski, W. (2014). *Efektywność jako zasada dobrego rządzenia*. In: *Dobre rządzenie w gminach małych: empiryczny wymiar nowego paradygmatu rozwoju*, Vol. 1, eds. K. Kobielska, A. Lisowska, Bydgoszcz: Oficyna Wydawnicza Edward Mitek.
- 'Zrewitalizują' (2017). *Zrewitalizują miasto*, *Nowiny Nyskie*, 20.
- Żurek, R. (2012). *Recepta na „długowieczność” wójta. Analiza czynników prowadzących do reelekcji w wyborach 2010 r. na wybranych przykładach*, „Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza”, wydanie specjalne.
- Zygmunt, J., & Mach, Ł. (2011). Zróżnicowanie wydatków inwestycyjnych w gminach powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, „*Barometr Regionalny*”, 26(4), pp. 67–74.
- Zyżyk, K. (2004). Aktyw od pługa, *Nowa Trybuna Opolska*, 16.01: <http://www.nton.pl/magazyn/reportaz/art/3991973,aktyw-od-pługa,id,t.html>.

Studies in Politics, Security and Society

Edited by Stanisław Sulowski

- Vol. 1 Robert Wiszniowski (ed.): Challenges to Representative Democracy. A European Perspective. 2015.
- Vol. 2 Jarosław Szymanek: Theory of Political Representation. 2015.
- Vol. 3 Alojzy Z. Nowak (ed.): Global Financial Turbulence in the Euro Area. Polish Perspective. 2015.
- Vol. 4 Jolanta Itrich-Drabarek: The Civil Service in Poland. Theory and Experience. 2015.
- Vol. 5 Agnieszka Rothert: Power of Imagination. Education, Innovations and Democracy. 2016.
- Vol. 6 Zbysław Dobrowolski: Combating Corruption and Other Organizational Pathologies. 2017.
- Vol. 7 Vito Breda: The Objectivity of Judicial Decisions. A Comparative Analysis of Nine Jurisdictions. 2017.
- Vol. 8 Anna Sroka: Accountability and democracy in Poland and Spain. 2017.
- Vol. 9 Anna Sroka / Fanny Castro-Rial Garrone / Rubén Darío Torres Kumbrián (eds.): Radicalism and Terrorism in the 21st Century. Implications for Security. 2017.
- Vol. 10 Filip Pierzchalski: Political Leadership in Morphogenetic Perspective. 2017.
- Vol. 11 Alina Petra Marinescu: The Discursive Dimension of Employee Engagement and Disengagement. Accounts of keeping and leaving jobs in present-day Bucharest organizations. 2017.
- Vol. 12 Jacek Giedroń: Competition, Coordination, Social Order. Responsible Business, Civil Society, and Government in an Open Society. 2017.
- Vol. 13 Filip Ilkowski: Capitalist Imperialism in Contemporary Theoretical Frameworks. 2017.
- Vol. 14 Leszek Leszczyński / Adam Szot (eds.): Discretionary Power of Public Administration. Its Scope and Control. 2017.
- Vol. 15 Tadeusz Klementewicz: Understanding Politics. Theory, Procedures, Narratives. 2017.
- Vol. 16 Tomasz Bichta: Political Systems of the Former Yugoslavia. 2018
- Vol. 17 Miroslav Palárik / Alena Mikulášová / Martin Hetényi / Róbert Arpás: The City and Region Against the Backdrop of Totalitarianism. 2018
- Vol. 18 Jolanta Itrich-Drabarek / Stanisław Mazur / Justyna Wiśniewska-Grzelak (eds.): Understanding Politics. Theory, Procedures, Narratives. 2017.
- Vol. 19 Jerzy Juchnowski / R. Jan Sielezin / Ewa Maj: The Image of "White" and "Red" Russia in the Polish Political Thought of the 19th and 20th Century. Analogies and Parallels. 2017.
- Vol. 20 Roman Kuźniar: Europe in the International Order. 2018.
- Vol. 21 Piotr Jaroszynski: Europe - the Clash of Civilisations. 2018.
- Vol. 22 Stanisław Filipowicz: Truth and the Will to Illusion. 2018.
- Vol. 23 Andrzej Szeptycki: Contemporary Relations between Poland and Ukraine. The "Strategic Partnership" and the Limits Thereof. 2019.

- Vol. 24 Sylwester Gardocki / Rafał Ożarowski / Rafał Ulatowski (eds.): *The Islamic World in International Relations*. 2019.
- Vol. 25 Jacek Zaleśny (ed.): *Constitutional Courts in Post-Soviet States. Between the Model of a State of Law and Its Local Application*. 2019.
- Vol. 26 Andrzej Antoszewski / Przemysław Żukiewicz / Mateusz Zieliński / Katarzyna Domagała: *Formation of Government Coalition in Westminster Democracies. Towards a Network Approach*. 2020.
- Vol. 27 Joanna Osiejewicz : *Global Governance of Oil and Gas Resources in the International Legal Perspective*. 2020.
- Vol. 28 Anita Oberda-Monkiewicz : *Poland-Mexico towards a Strategic Partnership*. 2020.
- Vol. 29 Bartosz Czepil / Wojciech Opiola: *Ethnic diversity and local governance quality. The case of Opole Province in Poland*. 2020.

www.peterlang.com